

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat / Grau en Teologia				
Assignatura		1EA01I INTRODUCCIÓ A L'ANTIC TESTAMENT				
Any	2022-2023	Curs	Primer	Valor lectiu	5 ECTS	
Període lectiu	1er semestre	Hores setmanals		3	Àrea	CC institucionals
Professor/a	Joan Ramon Marín Torner			Llengua	Català	

Descripció/Justificació

Molts lectors cristians experimenten serioses dificultats per a entendre el Primer (Antic) Testament (Escriptures Sagrades Jueves) i més encara per a integrar-lo en el marc de la seva fe. Això es deu, generalment, tant a la manca de coneixement d'aquests textos com als prejudicis i pressupòsits amb que ens acostem a ells.

El text del Primer Testament constitueix un concentrat de literatura antiga, d'historiografia antiga, d'experiència religiosa. El seu abast arriba, més o menys, fins el domini romà sobre el Pròxim Orient Antic. El Primer Testament transmet la revelació d'un Déu totalment present en les vicissituds humanes dels pobles del Pròxim Orient Antic. Per tant, res d'humà (ni en el contingut del Primer Testament ni en l'aproximació que nosaltres hi podem fer) no és aliè a la percepció de la divinitat –sigui la del poble d'Israel o les divinitats dels altres pobles veïns. Al mateix temps res no impedeix una aproximació crítica al text bíblic. Al contrari. L'experiència d'Israel, personal i col·lectiva, s'encabeix en una *història* (en històries) que té com a marc de referència una *geografia*. Els *escrits* plasmen la transmissió d'allò «més sagrat», una manera de viure que representi per a tothom autèntica vida.

L'assignatura proporciona un coneixement crític global i bàsic de la formació de la Llei, els Profetes, i els (altres) Escrits. A partir d'aquesta base es podrà fer un posterior aprofundiment en altres tractats bíblics i teològics.

El cristianisme organitza les seves pròpies Escriptures entorn d'aquest Primer Testament, al qual s'hi afegeix un «Nou Testament» (concernint Jesús de Natzaret) que s'hi refereix constantment.

Requisits i orientacions prèvies

- Coneixements bàsics de història i geografia general
- Coneixements bàsics de teoria literària
- Temps per «llegir» i reflexionar

Objectius

1. Prendre consciència de la importància i del valor de l'estudi del Primer Testament per la cultura occidental.
2. Conèixer les etapes i esdeveniments claus de la història de l'antic Israel (Israel bíblic).
3. Conèixer i distingir les diferents parts de l'Antic Testament i els seus gèneres literaris.
4. Practicar la lectura crítica d'una selecció de textos fonamentals del Primer Testament.

Objectiu global del curs:

ORGANITZAR ALGUNA ACTIVITAT PÚBLICA ENMARCADA DINS LA «SETMANA DE LA BÍBLIA» DEL GENER 2023.

Competències

1. Habilitats de gestió de la informació (buscar i analitzar informació de fonts diverses: Diccionaris Bíblics,

- introduccions a l'Antic Testament, Literatura comparada...).
2. Reconeixement de la diversitat i la multiculturalitat, especialment en el camp de l'experiència religiosa i l'expressió d'aquesta
 3. Capacitat per connectar els coneixements adquirits amb altres àrees de coneixement, p. ex. en relació a la Teologia Fonamental, i a les diverses perspectives filosòfiques: antropologia, psicologia, fenomenologia, coneixement, llenguatge, hermenèutica)
 4. Motivació per la qualitat (física i de contingut) del que s'estudia

Continguts

1. EL TEXT I L'HERMENÈUTICA BÍBLIQUES
2. LA GEOGRAFIA, ARQUEOLOGIA I HISTÒRIA BÍBLIQUES
3. L'ANTROPOLOGIA BÍBLICA
4. APROXIMACIÓ AL PENTATEUC (LA LLEI, LA TORÀ)
5. APROXIMACIÓ ALS PROFETES
6. APROXIMACIÓ ALS ESCRITS
7. POSSIBILITATS D'UNA TEOLOGIA DEL PRIMER TESTAMENT

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

La metodologia d'ensenyament combina la classe magistral amb altres metodologies actives que demanen la implicació dels estudiants individualment i en grup: recerca, lectura, discussió i elaboració de la informació.

L'assignatura té 5 ECTS (= 125 hores). Aquestes hores es distribueixen de la següent manera:

- hores presencials (43%), que inclouen les classes, les activitats a l'aula i les tutories.
- hores personals de l'alumne (57%), que inclouen les hores personals d'estudi, i les hores de programació i realització de les activitats i exàmens.

Evidentment, bona part del temps (presencial i personal) se centrarà en la lectura i comentari del text bíblic.

Avaluació

L'avaluació del curs és continuada.

La Unitat 7 (Teologia AT) és una unitat de síntesi del curs i no compta per l'avaluació.

Criteris d'avaluació:

S'avaluen tant l'objectiu general del curs (activitat per la Setmana de la Bíblia) com les quatre competències mencionades més amunt.

Tècniques d'avaluació:

- *La preparació de l'objectiu global del curs (una activitat per la Setmana de la Bíblia), que coincideix amb la setmana d'exàmens valdrà el 40% de la nota del curs.
- *Les quatre competències del curs ocuparan el 60% restant de la nota.
 - competència 1: es valorarà un treball pautat a través de la lectura d'un capítol de llibre/article sobre **cada unitat** (excepte l'última) = 20%
 - competència 2: reflexió personal (individual) a través d'una pregunta que el professor formularà **cada setmana** = 10%
 - competència 3: comentari escrit en grup a partir d'un text bíblic relacionat amb **cada unitat** = 10%
 - qüestionari global de **tot el curs** = 20%

Bibliografía básica

- AA. VV. *La Biblia en su entorno*, Introducción al estudio de la Biblia 1, Estella: Verbo Divino 1990.
- ANDIÑACH, P. R., *Introducción hermenéutica al Antiguo Testamento*, Estella: Verbo Divino 2012.
- BONORA, A. (ed.), *Espiritualidad del Antiguo Testamento*, Nueva Alianza 122, Salamanca: Sígueme 1994.
- BRUEGGEMANN W., *Teología del Antiguo Testamento: un juicio a Yahvé. Testimonio, disputa, defensa*, Salamanca: Sígueme 2007.
- FINKELSTEIN, I. – SILBERMAN, N. A., *La Biblia desenterrada*, Siglo XXI: Madrid 2003.
- GARBINI, G., *Historia e ideología en el Israel antiguo*, Barcelona: Bellaterra 2002.
- GREER, J. S. – HILBER, J. W. – WALTON, J. H. (eds.), *Behind the Scenes of the Old Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*, Grand Rapids (MI): Baker Academic 2018.
- HALLO, W. W. – YOUNGER, K. L. (eds.), *The Context of Scripture: Canonical Compositions, Monumental Inscriptions, and Archival Documents from the Biblical World*, (4 volums) Leiden: Brill 1997-2016.
- KESSLER, R., *Historia social del antiguo Israel*, Salamanca: Sígueme 2013.
- LURKER, M., *Diccionario de imágenes y símbolos del Antiguo Testamento*, Córdoba: El Almendro 1994.
- PONTÍFICA COMISSIÓ BÍBLICA, *La interpretació de la Bíblia en l'Església*, Barcelona: Claret 1994.
- RÖMER T – MACCHI J-D. – NIHAN C. (Eds.), *Introducción al Antiguo Testamento*, Bilbao: Desclée de Brouwer 2008.
- SCHMID, K., *Historia literaria del Antiguo Testamento. Una introducción*, (Biblioteca de Ciencias Bíblicas y Orientales 13), Madrid: Trotta 2019.
- SEIJAS, G. (dir.), *Historia de la literatura hebrea y judía*, Madrid: Trotta 2014.
- SICRE, J. L., *Introducción al Antiguo Testamento*, Estella: Verbo Divino 2011.
- SKA, J. L., *Los enigmas del pasado. Historia de Israel y relato bíblico*, Estella: Verbo Divino 2003.
- , *Introducción al Antiguo Testamento*, Santander: Sal Terrae 2012.
- , *Compendio de Antiguo Testamento. Introducción, temas y lecturas*, Estella: Verbo Divino 2017.
- SOGGIN, J. A., *Nueva Historia de Israel, de los orígenes a Bar Kokhba*, Bilbao: Desclée de Brouwer 2003.
- STRANGE, J., *Atlas de la Biblia*, Barcelona: Claret – ABCat – UBS 1999 (trad. Pere Casanellas).
- TREBOLLE, J., *La Biblia judía y la Biblia cristiana. Introducción a la historia de la Biblia*, Madrid: Trotta 1993.
- WOLFF, H. W., *Antropología del Antiguo Testamento*, (Biblioteca de Estudios Bíblicos 5), Salamanca: Sígueme 1975.

A l'hora de buscar materials per internet, mireu pàgines «acadèmiques» i no us quedeu amb el simple *buscar webs de Google*. Busqueu, per exemple:

- Google books (en molts hi ha previsualització)
- Academia
- Google Scholar
- Rambi (Index of Articles on Jewish Studies)
- JSTOR
- Biblioteca del Pontificio Istituto Bíblico (PIB – Roma)
- els últims números de la majoria de revistes científiques es poden llegir...

<https://www.holyhome.nl/bible-atlas.pdf>

http://www.antiquities.org.il/survey/new/default_en.aspx?surveynum=2135#F

<https://mfa.gov.il/mfa/israelexperience/history/pages/cumulative%20table%20of%20contents%20-%20archeological%20sites.aspx>

https://archive.org/details/Leningrad_Codex/page/n6/mode/2up

I per si us interessa com a consulta de divulgació:

MARÍN, Joan Ramon, *100 personatges bíblics*, (Col·lecció: De 100 en 100, n. 57), Valls:
Cossetània 2019.